ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 64.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 9-го Августа — 1835 — *Wilno. Piątek. 9-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 29-го Іюля.

Высочайшею Грамотою 17-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Станислава 1-й степени*, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ и Чрезвычайный Посланникъ *Катакази*.

— Высочайшею Грамотою 22-то Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Станислава 1-й степени*, Директоръ Канцеляріи Министра Финансовъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Княжевичъ*.

— Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Шубинскому*, Всемилостивѣйше повелѣно исправлять должность Главнаго Надзирателя въ Московскомъ Воспитательномъ Домѣ.

— Государыня Императрица, удостоивъ благосклоннаго принятія всеподданнѣйше поднесенный Ея Величеству Г. Министромъ Народнаго Просвѣщенія экземпляръ перваго тома Энциклопедическаго Лексикона, Всемилостивѣйше пожаловала Издателю его, А. *Плюшару*, брилліантовый перстень. (*Сѣв. П.*)

— Государь Императоръ въ 31 день Мая сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: постановить правиломъ, чтобы нижніе Чины увольняемы были впредь въ безсрочный отпускъ и въ отставку не 1-го Сентября, а 1-го Января каждаго года, на тѣхъ основаніяхъ, какія предписаны въ положеніи о безсрочныхъ отпускахъ, Высочайше утвержденномъ 30-го Августа 1834 года, и дополнительныхъ къ оному постановленіяхъ. Правило сіе принять къ исполненію съ нынѣшняго 1835 года.

— Высочайше утвержденнымъ въ 23-й день Мая 1835 года Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, положено разрѣшить по военному вѣдомству принимать въ залогъ, по свидѣтельствамъ Гражданскихъ Палатъ, недвижимыя, населенныя имѣнія, свободныя отъ залога Заемнаго Банка и Опекунскихъ Совѣтовъ, по оцѣнкѣ, опредѣленной Банковымъ Положеніемъ, съ добавленіемъ по 50 р. на ревизскую душу; а какъ таковое допущеніе пріема въ залогъ имѣній, служа облегченіемъ для поставщиковъ и подрядчиковъ, можетъ быть выгодно и для самой казны, то правило сіе распространить и вообще на всѣ части Государственнаго управленія. (*Спб. В.*)

Эривань, 20-го Іюня.

Къ числу рѣдкихъ явленій природы въ здѣшней странѣ должно отнести, по всей справедливости, множество дождей, шедшихъ въ Армянской области, едва ли не повсемѣстно нынѣшнею весною. Въ Маѣ мѣсяцѣ они продолжались почти ежедневно, даже теперь, въ Іюнѣ, они также случаются, хотя не столь часто. Этого никогда не бывало прежде, по крайней мѣрѣ никто незапомнитъ такой погоды. Но сколь ни много падало дождя въ это время, у насъ въ Эривани не было большой грязи: такъ скоро осушаетъ здѣсь землю пламенный жаръ солнца.

Между тѣмъ въ концѣ Мая и въ началѣ Іюня мѣсяца въ области на разныхъ горахъ выпадалъ снѣгъ, отъ чего было чрезвычайно холодно не только въ селеніяхъ на мѣстахъ гористыхъ, но и въ Эривани, при

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 29 Lipca.

Przez Naywyższy Dyplomat 17-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Św. Stanisława 1-go stopnia*, Rzeczywisty Radca Stanu i Poseł nadzwyczayny *Katakazi*.

— Przez Naywyższy Dyplomat 22-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Św. Stanisława 1-go stopnia*, Dyrektor Kancelaryi Ministra Skarbu, Rzeczywisty Radca Stanu *Kniażewicz*.

— Rzeczywistemu Radcy Stanu *Szubińskiemu* Nayłaskawiey rozkazano sprawować obowiązki Głównego Dozorcy w Moskiewskim Domu wychowania.

— Cesarzowa Jeymość, Nayłaskawszém przyjęciem udarowawszy nayuniżeniey złożony Jey Cesarskiey Mości przez P. Ministra Narodowego Oświecenia exemplarz pierwszego Tomu Słównika Encyklopedycznego; wydawcę jego A. *Pluchart*, obdarzyć raczyła brylantowym pierścieniem. (*P. P.*)

— Cesarz Jegomość w dniu 31 Maja tego roku Naywyżey rozkazać raczył: postanowić za prawidło, ażeby ludzie rang niższych uwalniani byli na przyszłość na urlop bezterminowy i w odstawkę, nie 1-go Września, ale 1-go Stycznia każdego roku, na tych zasadach, jakie są przepisane w Ustawie o bezterminowych urlopach Naywyżey utwierdzoney 28 Sierpnia 1834 roku i dodatkowych do niey postanowieniach. Prawidło to zacząć wykonywać od teraźnieyszego 1835 roku.

— Przez Naywyżey utwierdzoną w dniu 23 Maja 1835 roku Opinią Rady Państwa, rozstrzygniono dozwolić w woyskowey wiedzy przyymować na ewikcyą, za świadectwami Izb Cywilnych, nieruchome, osiedlone majątki, wolne od ewikcyi Pożyczkowego Banku i Rad Opiekuńczych, podług ocenienia, oznaczonego w Postanowieniu Bankowém, z dodaniem po 50 rubli na rewizyyną duszę; a że takowe dozwolenie przyymowania na ewikcyą majątków, służąc za ulgę dla dostawników i dostarczycieli, może bydź wygodném i dla samego Skarbu, przeto prawidło to rozciągnąć i w powszechności na wszystkie wydziały zarządów Państwa. (*G. S. P.*)

Erywan, 20 Czerwca.

Do liczby rzadkich fenomenów natury w kraju tuteyszym, podług wszelkiey słuszności, odnieść należy mnóztwo deszczów, które padały teraznieyszey wiosny w Obwodzie Ormiańskim w każdém prawie mieyscu. W Maju trwały one prawie codziennie, teraz nawet w Czerwcu także się wydarzają, chociaż nie często. Nigdy tego dawniey się nie zdarzało, a przynaymniey nikt nie pamięta takiego stanu powietrza. Lecz chociaż tak wiele dżdżu padało w tym czasie, u nas w Erywanie nie było wielkiego błota: tak tu prędko osusza ziemię płomienisty upał słońca.

Tym czasem w końcu Maja i na początku Czerwca w obwodzie na różnych górach śnieg wypadł, przez co nadzwyczay było zimno, nie tylko w osadach na mieyscach górzystych, lecz nawet i w Erywanie przy niz-

низменномъ ея мѣстоположеніи. Впрочемъ отъ стужи не потерпѣли ни хлѣбныя произрастенія, ни плодовыя деревья, ни виноградныя лозы, а пострадали только частію и въ немногихъ мѣстахъ овощные посѣвы. (*Спб. В.*)

Измаилъ, 22-го Іюня.

Послѣ сильныхъ жаровъ, продолжавшихся съ мѣсяцъ, 21-го сего Іюня тучи около Измаила собрались со всѣхъ сторонъ, и въ 4 часа пополудни сильнѣйшую изъ нихъ нанесло вѣтромъ отъ Сѣвера; молнія засверкала, громъ гремѣлъ при проливномъ дождѣ; одинъ ударъ былъ весьма силенъ. Это продолжалось безъ малаго часъ; потомъ небо прояснилось и солнце пріятно отъ Запада взглянуло на Измаилъ, но не на долго. Въ 7-мъ часу гораздо огромнѣйшая черная туча, медленно поднимаясь отъ Востока, заслонила собою горизонтъ; настала темнота; молнія опять безпрерывно сверкала; громъ постепенно усиливался при совершенномъ безвѣтріи; даже листъ не шевелился на деревьяхъ. Вскорѣ сталъ накрапывать дождь крупными каплями, и мало по малу сдѣлался проливнымъ, падая на землю съ сильнымъ шумомъ. Жители со страхомъ смотрѣли на молнію, сверкавшую со всѣхъ сторонъ; громъ раскатывался по тучѣ; каждый въ боязни ожидалъ, что онъ разразится надъ головою. Это продолжалось до 9-го часа; всѣ улицы были наполнены водою, которая лилась съ шумомъ по скату къ низшимъ мѣстамъ; на нѣкоторыхъ перекрестныхъ улицахъ, пѣшеходы переходили въ водѣ выше колѣнъ. Въ 10 часу тучи разошлись и сдѣлалось ясно. Отъ чрезвычайнаго наводненія понесли убытокъ нѣкоторые кирпичные заводы и повреждены малозначущія въ городѣ строенія; въ иныхъ мѣстахъ подмытые заборы повалились, а погреба въ низменныхъ мѣстахъ наполнились водою. (*С. Пг.*)

Одесса, 16-го Іюля.

Изъ *Константинополя* пишутъ отъ 12 (24) Іюля: Кажется достовѣрнымъ, что Султанъ скоро отправится въ Бруссу и Конію.

— Сношенія между Портою и Мегеметомъ-Али становятся опять очень холодны; Египетскому Пашѣ приписываютъ вообще частные мятежи въ Албаніи, требующіе отправленія туда сильныхъ отрядовъ войскъ. Послѣ вновь полученныхъ оттуда извѣстій, видны большія приготовленія и бываютъ частыя собранія Дивана.

— Сераскиръ-Паша оправился отъ своей болѣзни; онъ переѣхалъ теперь въ загородный домъ свой, на берегу пролива.

— Здѣсь со дня на день ожидаютъ прибытія Князя *Милоша* съ свитою изъ сорока особъ. Говорятъ, что онъ сядетъ на пароходъ въ Галацѣ. Главною причиною этой поѣздки считаютъ необходимость принять рѣшительныя мѣры для возстановленія порядка въ Босніи.

— Решидъ-Бей, назначенный Посланникомъ въ Парижъ, отправляется въ Четвертокъ къ мѣсту своего назначенія.

— Здѣсь часто говорятъ о чумныхъ случаяхъ, но до сихъ поръ они не представляютъ никакой важности. Въ Смирнѣ, напротивъ того, послѣ десятидневнаго прекращенія, вновь появилась зараза въ домѣ Кондурье. Въ Дарданеллахъ чума поражаетъ человѣкъ по десяти въ день.

— Погода здѣсь представляетъ странныя и частыя перемѣны сильныхъ жаровъ и холода.

— Сюда прибылъ 6 (18) числа Г. *Кобель*, Членъ бывшаго Регентства Греціи и Баронъ *Гардингъ*; третьяго дня пріѣхали сюда изъ Смирны Князья *Шварценбергъ* и *Лобковицъ* и Генералъ *Аппель*.

— Въ письмахъ изъ Аѳинъ сообщаютъ прискорбное извѣстіе о смерти Адмирала *Міаули*. Говорятъ, что *Колетти* уволенъ отъ званія Министра Внутреннихъ Дѣлъ и назначенъ Посланникомъ въ Парижъ. (*Од. В.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 5-го Августа.

Е. К. Высочество Принцъ Августъ, 29-го числа прош. м. прибылъ въ Кобленцъ, и на слѣдующій день положилъ краеугольный камень при сооруженіи тамъ новаго магазина для продовольствія.

6-го Августа.

Прусская Государственная газета, въ оффиціяльной части содержитъ: „Король, удовлетворяя желаніямъ Императора Всероссійскаго, отправитъ отрядъ Прусскаго войска въ Калишъ, которое займетъ на самой границѣ расположенный лагерь, и потомъ будетъ участвовать въ маневрахъ Императорско-Россійскаго войска. Отрядъ сей будетъ состоять изъ 3 баталіоновъ пѣхоты, нужнаго числа егерей и піоне-

kiém jego położeniu. Zresztą nie ucierpiały od zimna ani płody zbożowe, ani owocowe drzewa, ani winogrady, lecz tylko częścią poniosły szkodę w niektórych mieyscach ogrodowiny. (*G. S. P.*)

Izmaił, 22 Czerwca.

Po wielkich upałach, trwających blizko miesiąca, dnia 21 t. Czerwca chmury ze wszech stron zgromadziły się około Izmailu, a o godzinie 4tey z południa naywiększą z nich napędziło wiatrem z północy; była błyskawica i grzmoty z ulewnym deszczem; jedno uderzenie było nader mocne. Trwało to ledwie nie całą godzinę; potém niebo się rozjaśniło i słońce przyjemnie od zachodu spóyrzało na Izmaił, lecz nie na długo. O godzinie 7mey daleko większa czarna chmura, powoli się podeymując ze Wschodu, zaćmiła horyzont; nastąpiła ciemność; błyskawica bezprzestanku migała; grzmot, przy zupełney cichości stopniowo się powiększał; liść nawet nie ruszył się na drzewach. Wkrótce deszcz zaczął padać buynemi kroplami i powoli stał się ulewnym, z mocnym łoskotem spadając na ziemię. Ze strachem poglądali mieszkańce na błyskawicę, ze wszech stron migającą; grzmot rozchodził się w chmurze; każdy w bojaźni oczekiwał uderzenia piorunu nad głową. Trwało to do godziny 9tey; wszystkie ulice napełniły się wodą, która z szumem spadała w niższe mieysca; na niektórych przerzynających się ulicach, idący pieszo, brnęli wyżey kolan po wodzie. O godzinie 10tey, chmury się rozeszły i wypogodziło. Z nadzwyczayney powodzi, poniosły stratę niektóre cegielnie i uszkodzone zostały małoznaczące w mieście budowle; w niektórych mieyscach podmyte parkany upadły, a sklepy w nizkich mieyscach napełnione były wodą. (*P. P.*)

Odessa, dnia 16 Lipca.

Piszą z *Konstantynopola* pod 12 (24) Lipca: Zdaje się bydź pewném, że Sułtan rychło wyjedzie do Brussy i Konii.

— Stosunki między Portą a Mehmedem-Ali, znowu zaczynają bydź oziębłe; Baszy Egiptskiemu przypisują powszechnie cząstkowe rokosze w Albanii, wymagające posłania tam mocnych oddziałów woysk. Podług ostatnich, ztamtąd otrzymanych wiadomości, dają się postrzegać wielkie przygotowania i bywają częste zgromadzenia Dywanu.

— Seraskier Basza powstał z choroby; przeniosł się teraz do swojey willi, na brzegu ciaśniny.

— Codzień tu oczekują przybycia Xięcia *Miłosza* z orszakiem ze czterdziestu osób. Mówią, że on wsiądzie na statek parowy w Galaczu. Główną przyczyną tey podróży uważają konieczność przedsięwzięcia stanowczych środków dla przywrócenia porządku w Bośnii.

— Reszid-Bey, mianowany Posłem do Paryża, wyjeżdża we czwartek do mieysca swojego przeznaczenia.

— Często mówią tu o przypadkach morowego powietrza, ale dotąd nie było ich większego znaczenia. Przeciwnie w Smirnie, po dziesięciodniowey przerwie, nanowo powstała zaraza w domu Kondurje. W Dardanelach zaraza składa codzień po dziesięć osób.

— Stan powietrza wystawia tu dziwne i częste zmiany mocnych upałów i zimna.

— Przybył tu 6 (18) P. *Kobel*, Członek byłey Rejencyi Greckiey i Baron *Harding*; zawczora przybyli tu ze Smirny Xiążęta *Schwartzenberg* i *Lobkowicz* i Jenerał *Appel*.

— W listach z Aten donoszą smutną wiadomość o śmierci Admirała *Miaulisa*. Mówią, że *Koletti*, uwolniony od urzędu Ministra spraw wewnętrznych, i przeznaczony na Posła do Paryża. (*G. O.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, dnia 5 Sierpnia.

Jego Królewska Wysokość Xiążę *August*, dnia 29 zeszłego miesiąca przybył do Koblenc, a następnego dnia położył węgielny kamień, na zakładający się tam nowy magazyn żywności.

Dnia 6.

Gazeta Pruska Stanu w części urzędowey, zawiera: „Król Jegomość, czyniąc zadosyć życzeniu Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, poszle oddział woyska pruskiego do Kalisza, które zaymie tuż na samey granicy wytknięty obóz, a następnie będzie mieć udział w obrótach woyska Cesarsko-Rossyyskiego. Ten oddział składać się będzie ze 3ch batalionów piechoty, stosowney liczby strzelców i pionierów, 6go półku kir-

ровъ, 6 полка кирассировъ Его Величества Императора Всероссійскаго, одного своднаго полка легкой конницы, одного эскадрона 3-го уланскаго полка Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Наслѣдника, изъ части учебнаго эскадрона, изъ 4-хъ конныхъ, а также изъ 4-хъ пѣхотныхъ орудій Артиллеріи.

Нейфарвассеръ (подъ Данцигомъ), *3-го Августа*.

Вчера по полудни въ 3 часа услышили мы крики: „Русскіе ѣдутъ, и въ 8-мъ часу увидѣли приплывающій Россійскій корабль, который сообщилъ извѣстіе, что отрядъ Россійскаго войска пристанетъ ночью къ берегу. Нынѣшнее утро весьма было занимательно, ибо не только украшалось прекраснымъ сіяніемъ солнца, но вмѣстѣ съ тѣмъ увидѣли съ 4 до 6 часовъ, пристающіе слѣдующіе Россійскія суда: фрегаты — *Прозерпина* съ 240 чел.; *Церера* съ 240; *Александръ Невскій* съ 340; *Елисавета* съ 143 чел.; линѣйные корабли: *Прохоръ* съ 460, *Смоленскъ* съ 460; *Не-тронь-меня* съ 500; *Владиміръ* съ 460; *Орелъ* съ 490; *Остроленка* съ 490; *Петръ* съ 639; *Феръ-Шампенуазъ* съ 560; *Полтава* съ 502; *АЛЕКСАНДРЪ* съ 440; Корвета *Князь Варшавскій* съ 123; вообще 6,033 человѣкъ. Выстрѣлы изъ Вейксельминдской крѣпости, объявили намъ празднество дня рожденія Е. К. Величества. Тысячи народа собрались сюда, дабы смотрѣть на ново-прибывшихъ. На морѣ была совершенная тишь. Завтра начинается у насъ извѣстная ярмонка Св. *Доминика*. (*G. C.*)

Галлиція.

Лембергъ, 1-го Августа.

Изъ Богеміи отъ 7-го Іюля увѣдомляютъ: „Въ день рожденія Августѣйшаго Императора Всероссійскаго Ея Императорское Высочество Великая Княгиня ЕЛЕНА находящаяся въ Карлсбадѣ, изволила дать большой обѣдъ, а вечеромъ домы, занимаемые Русскими, были иллюминованы. Для сего торжества, Его Императорское Высочество Великій Князь МИХАИЛЪ 5-го числа. с. м. прибылъ изъ Маріенбада въ Карлсбадъ. Равномѣрно прибыли сюда: Принцесса *Нассауская*, сестра Великой Княгини и братъ Ея Герцогъ *Виртембергскій*.“

— Французскія газеты извѣщаютъ, что Князь *Таллейранъ* намѣренъ отправиться въ Теплицъ, а бывшій Испанскій Министръ *Зеа Бермудесъ*, уже уѣхалъ къ симъ водамъ. Между знатнѣйшими Россіянами, находящимися въ Карлсбадѣ, упоминаютъ Графа *Нессельроде*, Графа *Строгонова*, Г. *Татищева*, Посланника въ Вѣнѣ, Генерала *Киселева* и Князя *Четвертинскаго*.

— На сихъ дняхъ оставляетъ Прагу *Карлъ X*, и переѣзжаетъ въ замокъ Князя *Рогана*. (*G. C.*

Австрія.

Вѣна, 1-го Августа.

Сюда прибылъ наслѣдокъ Турецкій Посланникъ, *Ферикъ-Агмедъ-Паша*, съ многочисленною свитою и экипажами. Между вещами, имъ привезенными, важнѣйшія суть: сѣдло унизанное драгоцѣнными камнями, назначенное для Императора и табуретъ вышитый бриліантами для Императрицы. При проѣздѣ его чрезъ Венгрію, онъ повсюду принимаемъ былъ отлично. Въ Пестѣ, пробывъ нѣсколько дней, онъ присутствовалъ на военныхъ маневрахъ находящагося тамъ войска. *Ферикъ-Агмедъ-Паша* сегодня въ первый разъ посѣщалъ Государственнаго Канцлера Князя *Меттерниха*; онъ былъ одѣтъ въ мундиръ Дивизіоннаго Генерала Султанской Гвардіи, синяго цвѣта съ воротникомъ и отворотами богато вышитыми золотомъ; равномѣрно эполеты золотые и весьма дорогіе.

Тріестъ, 23-го Іюля.

Изъ Скодріи увѣдомляютъ о новомъ сраженіи, происшедшемъ 27-го ч. прош. м., въ которомъ не мѣнѣе 1,000 чел. было убитыми или раненными. Блокада крѣпости, усилена; нѣкоторые сосѣдственные Паши и Беи, собравъ нѣсколько тысячъ войска, пошли въ помощь *Гафисъ-Пашѣ*; но узнавъ, на дорогѣ, что 18,000 войска, хорошо вооруженнаго ожидаютъ ихъ въ засадѣ, оставили свое намѣреніе. Вся надежда запертаго Паши есть еще на *Румели-Велессима*, который, слышно, съ значительною силою идетъ изъ Битольи. Гарнизонъ въ крѣпости имѣетъ не болѣе какъ на 8 дней провіанта, состоящаго изъ малой части сарачинскаго пшена и лошадей, назначенныхъ на убой, по недостатку фуража. Христіане не держатся ни той ни другой стороны. (*G. C.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 25-го Іюля.

Изъ Калькуты увѣдомляютъ отъ 17-го Марта,

ryssyerów (Nayjaśnieyszego Cesarza Rossyyskiego), jednego zbiorowgo półku lekkiey jazdy, jednego szwadronu 3go półku ułanów Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xiążęcia Następcy Tronu, części szwadronu instrukcyynego oraz 4rech konnych i 4rech pieszych dział artylleryi.

Neufahrwasser (pod Gdańskiem), *dnia 3 Sierpnia*.

Wczora po południu o godzinie 3ciey, usłyszeliśmy okrzyk: „Rossyanie przybywają!“ a o godzinie 7mey uyrzeliśmy przybywający okręt Rossyyski, który przywiózł wiadomość, że oddział woyska Rossyyskiego przybije w nocy do lądu. — Poranek dzisieyszy nader był interessującym: albowiem nietylko słońce jak nayprzyjemniey świeciło, ale zarazem uyrzeliśmy od godziny 4tey do 6tey przybywające następne okręty Rossyyskie: — Fregaty: *Prozerpina* z 240 ludźmi; *Ceres* z 240; *Alexander Newski* z 340; *Elżbieta* ze 143. Okręty liniowe: *Prochor* z 460; *Smoleńsk* z 460; *Netroń-menia* z 500; *Włodzimierz* z 460; *Oreł* z 390; *Ostrołęka* z 490; *Piotr* z 639; *Fère-Champenoise* z 560; *Półtawa* z 502; *ALEXANDER* z 440. Korweta *Xiążę Warszawski* z 123 ludźmi. W ogóle 6,033 ludzi. — Wystrzały z Weichselmünde, oznaymiły nam uroczystość urodzin Nayjaśnieyszego Króla naszego. — Tysiące ludzi zgromadziły się tu dla przypatrzenia się nowo-przybyłym. Na morzu panuje zupełna cisza. Jutro zaczyna się u nas sławny jarmark na Św. *Dominika*. (*G. C.*)

Galicya.

Lwów, dnia 1 Sierpnia.

Donoszą z Czech pod dniem 7 Lipca: „W urodziny Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, bawiąca w Karlsbadzie Jey Cesarzewiczowska Wysokość Wielka Xiężna HELENA, raczyła dadź wielki obiad, a wieczorem domy, zamieszkane przez Rossyan, były oświecone. Dla obchodzenia tey uroczystości, Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę MICHAŁ przybył dnia 5go b. m. z Marienbadu do Karlsbadu. Także Xiężna *Nassau*, siostra Wielkiey Xiężny i jey brat, Xiążę Wirtemberski, również tam przybyli.“

— Z Francuzkich gazet dowiadujemy się, że Xiążę *Talleyrand* ma się udadź do Cieplic, a Hiszpański były Minister *Zea Bermudez*, który dotąd bawił w Paryżu, już wyjechał do tych kąpieli. Między znakomitszymi Rossyanami, bawiącymi w Karlsbadzie, wymieniają Hrabiego *Nesselrode*, Hrab. *Strogonow*, Pana *Tatyszczew*, Posła w Wiedniu, Jenerała *Kisielew* i Xięcia *Czetwertyńskiego*.

— W tych dniach opuszcza Pragę *Karol Xty*, i udaje się do zamku Xięcia *Rohan*. (*G. C.*)

Austrya.

Wiedeń, dnia 1 Sierpnia.

Przybył tu nareszcie Poseł Turecki, *Ferik-Ahmed-Pasza*, z licznym orszakiem i taborami. Między rzeczami, które wiezie, znacznieysze są: kulbaka bogato kamieniami wysadzana, przeznaczona dla Cesarza, i taboret w brylanty haftowany dla Cesarzowey. W przejeździe przez Węgry, był *Feryk-Ahmed-Pasza* wszędzie z odznaczeniem przyymowany. W Peszcie, zabawiwszy dni kilka, był obecny na obrótach wojennych znaydującego się tam woyska. — Dziś odwiedził *Feryk-Ahmed-Pasza* pierwszy raz Xięcia *Metternicha*, Kanclerza Stanu; był ubrany w mundur Jenerała dywizyi Gwardyi Sułtańskiey koloru granatowego, z kołnierzem i wyłogami suto haftowanemi złotem; szlify także złote i bardzo kosztowne.

Triest, dnia 23 Lipca.

Donoszą ze Skodryi o nowey bitwie, na dniu 27 z. m. stoczoney, w którey naymniey 1,000 ludzi było ranionych lub zabitych. Blokada cytadelli jest coraz ściśleysza. Niektórzy Baszowie i Bejowie z sąsiedztwa, zebrawszy kilka tysięcy woyska, ruszyli na odsiecz *Hafis-Paszy*, lecz dowiedziawszy się po drodze, że czatuje na nich ośmnaście tysięcy dobrze uzbrojonych ludzi, zaniechali swojego zamiaru. Cała nadzieja zamkniętego Baszy, jest jeszcze w Rumeli-Walessim, który, jak słychać, nadciąga w znaczney sile z Bitoglii. Załoga cytadelli nie ma już, jak tylko na dni 8 żywności, która się składa z odrobiny kukurudzy i koni, przeznaczonych na rzeź, dla braku furażu. Ludność chrześciańska zachowuje się dotąd obojętnie. (*G. C.*)

Wielka Brytania i Irlandya.

Londyn, dnia 25 Lipca.

Z Kalkuty donoszą pod dniem 17go Marca, że w

что въ Нагпурѣ, столицѣ Гузератскаго края въ Индіи, произошло возмущеніе, по тому поводу, что Министры послѣ смерти *Рая*, хотѣли сжечь его женъ, кои прибѣгли подъ покровительство Англійскаго Резидента. Но къ сожалѣнію Англійское войско было недостаточно, и такъ сей варварскій обрядъ, приведенъ былъ въ исполненіе 9-го числа Февраля, среди стона сихъ нещастныхъ жертвъ, влекомыхъ одна послѣ другой на костеръ. Войско взялось за оружіе, но должно было остаться равнодушнымъ свидѣтелемъ сего звѣрскаго поступка, поелику превышающая сила туземцевъ лишила возможности подать помощь.

29-го Іюля.

Носится слухъ, что вмѣсто отозваннаго Сиръ Джона *Кампбела*, Англійскимъ Резидентомъ будетъ Г. *М'Неиль*, Секретарь Г. *Эллиса*, отправленнаго поздравить съ восшествіемъ на престолъ къ новому Шаху. По договору, заключенному съ Остъ-Индскою Компаніею, Правительство будетъ съ сего времени назначать само Резидентовъ въ Персію; Компанія же съ своей стороны, ежегодно будетъ прибавлять 12,000 фун. стер.

— Еще 14-го ч. с. м. отправленъ Правительствомъ курьеръ въ Константинополь, и увѣряютъ, что онъ повезъ депеши Лорду *Понсомби*, съ увѣдомленіемъ о назначеніи Лорда *Дургама* Посланникомъ въ Петербургъ, и о проѣздѣ его чрезъ Константинополь. Лордъ *Дургамъ* въ концѣ Августа намѣренъ быть въ Константинополѣ, гдѣ пробывъ короткое время, отправится чрезъ Одессу въ Петербургъ. Несомнительно, что Англійское Правительство, назначая Лорду сію дорогу, было увѣрено, что Порта дозволитъ Великобританскому Посланнику, а преимущественно во время мира, проѣхать заливъ на военномъ корабле; Лордъ *Понсомби* кажется отвратилъ уже въ семъ дѣлѣ всякое неудобство, а Г. *Дургамъ* можетъ надѣяться на хорошій въ Константинополѣ пріемъ. Впрочемъ онъ ѣдетъ, не для прогулки, но для переговоровъ съ Лордомъ *Понсомби* и дабы лучше узнать тамошнія обстоятельства.

31-го Іюля.

Въ Понедѣльникъ поутру, въ Ковесѣ сѣлъ на корабль *Баргамъ*, Лордъ *Дургамъ* съ свитою своею, и отправился въ Константинополь.

— Графъ *Леонъ*, побочный сынъ *Наполеона*, прибылъ сюда изъ Лиссабона, и Генераломъ *Алавою* опредѣленъ въ Испанскую службу въ чинѣ Полковника. Графъ *Леонъ* былъ Подполковникомъ Національной Французской Гвардіи въ Ст. Денисѣ. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 29-го Іюля.

Королевское постановленіе, по поводу послѣднихъ произшествій, перемѣняющее Палату Перовъ въ Судилище, слѣдующаго содержанія: „*Людвигъ Филиппъ* и проч. Усмотрѣвъ, что сегодня сдѣлано покушеніе на Насъ и Принцевъ Нашего Дома и проч. Мы повелѣли и симъ повелѣваемъ слѣдующее: Ст. 1. Палата Перовъ, измѣненная въ Судилище, должна немедленно приступить къ начатію процесса и составленію приговора, касательно произведеннаго нынѣ злодѣйства. Ст. 2. Относительно начатія процесса, должна руководствоваться правилами донынѣ соблюдаемыми. Ст. 3. Нашему Генералъ-Прокурору при здѣшнемъ Королевскомъ Судѣ, Депутату *Мартену* симъ повелѣваемъ исправлять обязанности публичнаго Министерства при Судѣ Перовъ, во время же отсутствія его, или въ случаѣ какого-либо препятствія, будетъ заступать его мѣсто Г. *Франкъ-Карре*, Генеральный Адвокатъ Королевскаго Суда. Ст. 4. Архиварїусъ Палаты Перовъ и его помощникъ, будутъ исправлять должность судебныхъ Секретарей.

— На вчерашнемъ смотрѣ было только 16,000 національной гвардіи.

— Г. *Кальмонъ*, Вице-Президентъ Палаты Депутатовъ, съ Депутатами, находящимися въ Парижѣ, отправился вчера къ Королю, и прекрасною рѣчью изъявилъ Ему чувства Палаты Депутатовъ, проникнутыхъ негодованіемъ, по поводу злодѣйскаго покушенія на жизнь Короля, который на сіе съ чувствительностію отвѣтствовалъ.

30-го Іюля.

Между лицами, взятыми подъ стражу находится 5-ть, кои во время маневровъ 28-го ч. произносили крики противу Короля.

— Въ комнатѣ *Жирарда* или *Жерарда*, найдены двѣ бѣлыя шляпы; поелику одна изъ нихъ больше другой, то можно было заключать, что *Жерардъ* не одинъ дѣйствовалъ.

— *Journal des Débats* сообщаетъ: „Слышно, что Министерскій Совѣтъ, вчера былъ два раза; самъ Король предсѣдательствовалъ. Кончивъ первое за-

Nagpur, stolicy kraju Guzeraty w Indyach, przyszło do zaburzeń, z tey okoliczności, że Ministrowie chcieli po śmierci *Rajaha*, spalić żony jego, które się udały pod opiekę rezydenta Angielskiego. Na nieszczęście, woysko Angielskie było za szczupłe, a tak ten pełen okropności obrządek musiał bydź dopełniony i dnia 9go Lutego śród jęku tych nieszczęśliwych ofiar, które jedną po drugiey na stos wleczono, miał mieysce. Woysko stanęło pod bronią; musiało atoli bydź obojętnym świadkiem tego barbarzyństwa, ponieważ liczbą przemagająca massa krajowców, żadnego nie dopuściła ratunku.

Dnia 29.

Biega wieść, że w mieysce odwołanego Sir John *Campbella*, będzie Rezydentem Angielskim P. *M'Neill*, Sekretarz Pana *Ellis*, wysłanego właśnie z powinszowaniem wstąpienia na Tron nowemu Szachowi. Stosownie do układu, zawartego z Kompanią Wschodnio-Indyyską, odtąd będzie Rząd mianował Rezydentów w Persyi, Kompania zaś ze swojey strony, przydawać będzie corocznie 12,000 funtow szterlingow.

— Jeszcze na dniu 14 b. m. wyprawiono gońca rządowego do Stambułu, który, jak zapewniają, powiózł depesze do Lorda *Ponsomby* z zawiadomieniem o mianowaniu Lorda *Durham* na Posła w Petersburgu, i o jego przejeździe przez Stambuł. Lord *Durham* ma zamiar bydź przy końcu Sierpnia w Stambule, gdzie, zabawiwszy czas krótki, uda się przez Odessę do Petersburga. Nie można wątpić, że Rząd Angielski, przepisując Lordowi tę drogę, był pewnym dostatecznie, że Porta nie odmówi Ambassadorowi W. Brytanii, zwłaszcza w czasie pokoju, przebycia ciaśniny na okręcie wojennym. Lord *Ponsomby* ułatwił już, według podobieństwa, wszelkie w tey mierze trudności, a Pan *Durham* może bydź pewnym jak naylepszego w Stambule przyjęcia. Zresztą nie jedzie on tam dla zabawy, lecz dla bliższego porozumienia się z Lordem *Ponsomby*, i dla lepszego poznania tamteyszych stosunków.

Dnia 31.

W poniedziałek rano wsiadł w Coves na pokład okrętu *Barham* Lord *Durham* z orszakiem swoim, udając się do Stambułu.

— Hrabia *Leon*, naturalny syn *Napoleona*, przybył tu z Lisbony i został umieszczony przez Jenerała *Alavę*, w służbie hiszpańskiey, w randze Półkownika. Hrabia *Leon*, był Podpółkownikiem Gwardyi Narodowey francuzkiey w St. Denis. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 29 Lipca.

Postanowienie Królewskie, zamieniające Izbę Parów w Sąd, z powodu ostatniego zaburzenia, jest takiey treści: „*Ludwik Filip* i t. d. Zważywszy, że w dniu dzisieyszym popełniono zamach na osobę Naszą i Królewiczów domu naszego i t. d.; rozkazaliśmy i rozkazujemy ninieyszém, co następuje: Art. 1. Izba Parów w sąd zamieniona, ma przystąpić niezwłócznie do wyśledzenia uczynku i wydania wyroku, we względzie popełnioney dziś zbrodni. Art. 2. Co do wprowadzenia sprawy, ma sobie wziąć za prawidło formy, dotychczas zachowywane. Art. 3. Deputowany *Martin*, nasz Prokurator Jeneralny przy tuteyszym Sądzie Królewskim, otrzymuje niniejszém polecenie pełnić obowiązki Publicznego Ministerstwa przy Sądzie Parów. Pan *Franc-Carré*, Adwokat Jeneralny przy Sądzie Królewskim, zastępować go będzie w niebytności lub w razie jakiey przeszkody. Art. 4. Archiwista Izby Parów i jego Adjunkt, pełnić mają obowiązki pisarzy sądowych."

— Na wczorayszym przeglądzie znaydowało się tylko 16,000 Gwardyi Narodowey.

— Pan *Calmon*, Vice-Prezes Izby Deputowanych, udał się dnia wczorayszego do Króla w towarzystwie Deputowanych, znaydujących się w Paryżu, na czele których wynurzył Monarsze w piękney mowie uczucia Izby Deputowanych, przejętey zgrozą, z powodu bezecnego na osobę Króla zamachu. Król odpowiedział ze wzruszeniem.

Dnia 30.

Pomiędzy aresztowanemi osobami jest 5, które podczas rewii 28, wydawały okrzyki przeciw Królowi.

— W stancyi *Girarda* albo raczey *Gérarda*, znaleziono dwa białe kapelusze; ponieważ jeden z nich większy od drugiego, ta okoliczność naprowadza na wniosek, że *Gérard* nie sam jeden działał.

— *Journal des Débats* donosi: „Jak słychać, odbyła się wczora Rada Ministrów dwa razy; Król sam prezydował. Po ukończeniu pierwszego posiedzenia o go-

сѣданіе въ 10 часовъ утра, Король почувствовалъ сильную боль головы, а вечеромъ не былъ за столомъ. Одинъ Министръ замѣтилъ на лицѣ Короля синее пятно; тогда Король признался, что получилъ контузію, о которой не хотѣлъ вспоминать, причиненную пролетомъ пули. Кровопусканіе, кажется для Него необходимо. Герцогъ *Орлеанскій* получилъ ударъ въ правую лядвею, а лошадь Князя *Жоанвиля* ранена въ спину."

— Подтверждается, что виновникъ кровопролитія называется *Жерардомъ*, не *Жирардомъ*, и что ему 39 лѣтъ отъ роду. Донынѣ взято подъ арестъ 80 лицъ. Догадка, что сіе злодѣйство учинено не однимъ лицемъ, но заговоромъ, болѣе и болѣе правдоподобна. Между арестованными, взято также нѣсколько легитимистовъ.

— Сегодня по утру, сдѣланы очныя ставки нѣсколькимъ лицамъ съ *Жерардомъ*; между прочими извощику, въ фіакрѣ котораго, привозилъ *Жерардъ* ружейные стволы къ адской машинѣ. Сегодня Прокуроръ увѣдомитъ убійцу, о числѣ истребленныхъ жертвъ, которыхъ трупы будутъ ему представлены. Полагаютъ, что сіе средство должно надъ нимъ произвесть большое впечатлѣніе. Начальство имѣетъ уже по сему предмету важныя свѣдѣнія. Сказываютъ, будтобы въ минуту зажженія адской машины, *Жерардъ* самъ не находился въ сей комнатѣ. Соучастникъ его разрывомъ стволовъ раненъ въ руку; Полиція его ищетъ. Нынѣ намъ извѣстно, что за 8 дней Королевскіе Адъютанты, и даже самъ Король и Королева получали безименныя письма, предваряющія ихъ объ умыслѣ на 28-е число.

— По словамъ *Journal de Paris*, убійца совершенно владѣетъ умомъ, и удобно можетъ разговаривать. Сказываютъ, что слѣдствіе довольно уже подвинулось.

— Число жертвъ, несравненно большее, нежели прежде полагали; 54 чел. ранены или убиты; 16 пало на мѣстѣ или вдругъ потомъ скончались; 18 страждетъ отъ полученныхъ ранъ. Изъ числа 8 лицъ отданныхъ въ больницу, 4-мъ сдѣланы хирургическія операціи. Генералъ *Бленъ*, столь опасно раненъ, что сомнѣваются на щетъ его жизни.

— Вмѣстѣ съ Г. *Распалемъ* младшимъ, арестованъ также и Наполеонъ *Галлоа*, помощникъ Редактора журнала *Réformateur*. Мѣстопребыванія старшаго *Распаля* еще не открыто. Полиція дѣлала обыски по разнымъ Редакціямъ, и арестовала еще нѣсколько лицъ, между которыми упоминаютъ главнаго издателя журнала *Charivari*.

— Телеграфическая депеша изъ Байонны отъ 27-го ч. с. м. извѣщаетъ о прибытіи въ Ст. Себастіанъ новаго отряда Англичанъ, состоящаго изъ 400 человѣкъ. Другій отрядъ, поплылъ на двухъ судахъ въ Сантандеръ.

— На биржѣ говорили, что лишь только соберется достаточное число Депутатовъ, чего ежедневно ожидаютъ, Правительство представитъ имъ нужныя средства, противу злоупотребленій книгопечатанія. Курсъ вѣчныхъ процентовъ уменьшился въ 69 центимовъ.

31-го Іюля.

Человѣкъ, которому принадлежала шляпа, найденная въ комнатѣ *Жерарда*, схваченъ. Равномѣрно пойманъ и мальчикъ изъ кофейной, именемъ *Шарль*, который на Тампльскомъ булеварѣ уходилъ чрезъ кровлю. Даже и между ранеными на улицѣ, будто бы находятся преступники.

— *Galignani's Messager* сообщаетъ, что Генералъ *Пелетъ* умеръ отъ полученныхъ ранъ. Говорятъ также о смерти и другихъ раненыхъ особъ.

— Обрядъ за упокой пострадавшихъ отъ сего кровопролитнаго покушенія, совершенъ будетъ въ слѣдующій Понедѣльникъ. Между тѣмъ тѣла усопшихъ до погребенія поставлены будутъ въ траурномъ придѣлѣ въ церкви Св. Павла, стоящей при улицѣ Ст. Антонія. Изъ одного 8-го Квартала Парижа, щитаютъ 7 лицъ убитыми и 8 ранеными.

— На сегоднешней биржѣ сказывали, что по письмамъ изъ Каталоніи, въ сей провинціи происходитъ большое волненіе умовъ.

— Письма изъ Руана увѣдомляютъ, что тамъ въ тотъ самый день, въ которомъ въ Парижѣ произошло ужасное злодѣяніе, когда Національная Гвардія была на маневрахъ, одинъ хорошо одѣтый господинъ, съ лавровою вѣтвію въ рукахъ, внезапно вскочилъ верхомъ въ ряды Національной Гвардіи, крича: *Республика обнародована въ Парижѣ!* На сіе единогласнымъ восклицаніемъ отвѣчали: „*Прочь съ Республиканцами!*" Тотчасъ его взяли подъ арестъ; но послѣ увѣрились, что онъ былъ сумасшедшимъ.

— Врачи совѣтовали Королю, дабы онъ воздержался отъ напряженія ума и нѣкоторое бы время

dzinie toley rano, Król uczuł mocny ból w głowie, a wieczorem nie siadał do stołu. Jeden z Ministrów dostrzegł siność na czole Króla, a Monarcha przyznał się do kontuzyi, o którey nie chciał wspominać, a która jest skutkiem blizkiego przelotu kuli. Puszczenie krwi zdaje się bydź nieodzownem. Xiąże *Orléans* dostał kontuzyą w prawe udo, a koń Xięcia *Joinville*, został w grzbiet raniony."

— Potwierdza się, że sprawca morderstwa nazywa się *Gérard*, nie *Girard*, i ma lat 39. Dotąd aresztowano 80 osób. Domysł, że zbrodnia nie jest dziełem jednego, ale sprzysięzenia się, nabiera coraz więcey podobieństwa do prawdy. Między aresztowanemi, jest także kilku Legitymistów.

— Dziś zrana naocznie stawiono kilka osób z *Gérardem*; między innemi woźnicę, w którego fiakrze przywoził *Gérard* rurki karabinowe do piekielney machiny. Dziś zawiadomi Prokurator mordercę o liczbie ofiar poległych, których ciała przedstawione mu będą. Spodziewają się, że ten środek powinien sprawić na zbrodniarzu mocne wrażenie. Władze są już w posiadaniu ważnych do tey sprawy tajemnic. Mówią teraz, że w chwili zapalenia machiny piekielney, *Gérard* nie był sam w owym pokoju. Jego towarzysz został przez pęknięcie rurek raniony w rękę; policya śledzi go. Wiemy teraz, że od 8miu dni Adjutanci Królewscy, a nawet sam Król i Królowa, odbierali listy bezimienne, ostrzegające o zamachu na dzień 28.

— Według *Journal de Paris*, morderca był dnia wczorayszego w posiadaniu zupełném swych sił umysłowych, i może mówić bez trudności. Sledztwo dość już daleko ma bydź posunięte.

— Liczba ofiar jest daleko większa, aniżeli z początku mniemano: 54 osób jest ranionych lub zabitych; 16 legło na placu lub wkrótce potém umarło; 18 leży z powodu ran odniesionych. Z pomiędzy 8miu do łazaretu oddanych osób, czterém musiano robić amputacye. Jenerał *Blin* jest tak niebezpiecznie raniony, że lękają się o jego życie.

— Z Panem *Raspail* młódszym, aresztowano także Napoleona *Gallois*, współredaktora dziennika *Reformateur*. Pobytu starszego *Raspaila* jeszcze nie wyśledzono. Policya czyniła poszukiwania w biórach różnych Redakcyy i aresztowała więcey jeszcze osób, między któremi wymieniają głównego Redaktora dziennika *Charivari*.

— Depesza telegraficzna z Bayonny, daty 27 b. m., donosi o przybyciu nowego oddziału Anglików do St. Sebastian, w liczbie 400. Inny oddział popłynął na 2 statkach do Santander.

— Na giełdzie mówiono, że jak tylko zjedzie się dostateczna liczba Deputowanych, co lada dzień nastąpi, Rząd przedstawi Izbie stosowne środki przeciwko rozwolnieniu druku. Kurs wieczystey prowizyi spadł o 69 centymów.

Dnia 31.

Człowiek, do którego drugi kapelusz w Izbie *Gérarda* znaleziony należał, został schwytany. Schwytano również chłopca z kawiarni, imieniem *Charles*, który na bulewarze du Temple przez dach uciekał. Nawet między ranionemi na ulicy mają się znaydować przestępcy.

— *Galignani's Messenger* donosi, iż Jenerał *Pelet* umarł z ran odniesionych. Mówią również o zgonie wielu innych osób ranionych.

— Obchód pogrzebowy osób poległych od morderczego zamachu, ma się odbyć w następujący poniedziałek. Tym czasem zwłoki ich aż do dnia pogrzebu w żałobney kaplicy w kościele S. Pawła przy ulicy St. Antoine wystawione będą. Z samego 8go cyrkułu Paryża, 7 osób zostało zabitych, a 8 ranionych.

— Na dzisieyszey giełdzie mowiono, iż według listów z Katalonii, panuje w tey prowincyi wielkie wzburzenie umysłów.

— Listy z Rouen donoszą, iż tamże w dniu, w którym w Paryżu okropny zamach spełnionym został, właśnie, gdy się odbywała rewia Gwardyi Narodowey, pewien elegancko ubrany jegomość z laurową gałązką w ręku, wpadł nagle konno pomiędzy szeregi Gwardyi Narodowey, wołając: *Rzeczpospolita została w Paryżu ogłoszoną.* Na to wezwanie odpowiedziano jednomyślnym okrzykiem: „*Precz z republikanami.*" Aresztowano natychmiast tego jegomości, o którym przekonano się, że ma pomieszane zmysły.

— Doktorowie radzili Królowi, ażeby wstrzymał się od natężaney pracy umysłowey i poświęcił kilka chwil

отдохнулъ. По сему случаю Король завтра не будетъ принимать Депутатовъ съ поздравленіемъ. Король отвсюду получаетъ многочисленныя поздравленія съ избѣжаніемъ отъ опасности.

— По словамъ *Gazette des Tribuneaux*, въ числѣ арестованныхъ находится нѣкто *Боаро*, 26-лѣтній подмастерье занимавшійся у лампадчика противу улицы Шамбоне. Наканунѣ сего злодѣйства, были у него въ мастерской два богато одѣтые господина, и когда наступило время отдыха, *Боаро* сказалъ своему мастеру: „Если хотите послушать моего совѣта, то не ходите завтра на маневры, ибо мнѣ кажется, что тамъ не будетъ спокойно! Сказавъ сіе, онъ ушелъ. Лампадчикъ сообразивъ сіе предвѣщаніе съ посѣщеніемъ двухъ господъ, возымѣлъ подозрѣніе и увѣдомилъ о всемъ Коммиссара Полиціи Г. *Діонета*, коего нашелъ въ Театрѣ. Коммиссаръ тотчасъ предпринялъ нужныя средства, къ отысканію подмастерья *Боаро*; но къ несчастію не зналъ его жительства. Трудно ли было отыскать *Боаро*, или же на донесенія лампадчика, мало обращали вниманія: дѣло на семъ пріостановилось. Нынѣ допрошенъ и задержанъ *Боаро*, который признался, что снабжалъ *Жерарда* порохомъ.

— Всѣ почти журналы упрекаютъ Полицію, что она была бездѣйственною или нерасторопною при открытіи злоумышленія, о которомъ за нѣсколько дней имѣла уже столько свѣденій.

— Журналъ *Helvétie* сообщаетъ, что Графъ *Мюнстеръ*, сынъ Англійскаго Короля, съ своимъ семействомъ слѣдуя изъ Базеля въ Нефшатель, попалъ съ экипажемъ въ ущелье, на 20 футовъ глубиною, и только нѣсколько находящихся тамъ деревъ, остановили его отъ паденія въ пропасть. Они только ушиблись, а почтильонъ такъ испугался, что пропалъ безъ вѣсти.

1-го Августа.

Король ежедневно велитъ освѣдомляться о состояніи здоровья раненыхъ.

— Князя *Таллейрана* завтра ожидаютъ въ Парижъ.

— *Монитеръ* напечаталъ слѣдующее: „Поелику Правительство намѣрено представить Палатамъ важное предложеніе: то и приглашаетъ симъ Депутатовъ, находящихся въ отсутствіи, дабы они немедленно возвратились въ Парижъ.“

— Полиція получила уже 800 безименныхъ увѣдомленій, по коимъ кажется многихъ арестовала.

— Слухъ носится, что Полиція успѣла открыть купца, продавшаго ружейные стволы для адской машины. Онъ узналъ сіи стволы и объявилъ, что въ недавнемъ времени куплено у него, не 25, но 50. Покупавшій сіи стволы, былъ хорошо одѣтый человѣкъ, не возбуждавшій ни малѣйшаго подозрѣнія. Уклавъ оные въ сундукъ, увезъ онъ въ фіакрѣ.

— Извѣстіе о смерти Генерала *Пелета* было несправедливо. Раны Генераловъ *Кольберта* и *Геймеса* неопасны.

— *Jou nal des Débats* кратко изъясняетъ нынѣшнее положеніе дѣла: „Еслибъ открыли адскую машину до ея разрыва, то стали бы говорить, что это уловка Полиціи, для воспламененія Національной Гвардіи; и кто знаетъ, даже могли бы сказать, что самъ Король снарядилъ сію машину. Нужно, дабы передъ лицемъ Короля пало прежде 20 челов.; дабы Маршалъ Франціи лишился на мѣстѣ жизни, чтобы людямъ открылись глаза, и нельзя было упрекать Правительства, что оно само приготовило сіе смертоносное орудіе.

— *Journal de Paris* пишетъ: „*Сарсфильдъ* отказался отъ команды надъ войскомъ Королевы. *Кордова* наименованъ Генералъ-Поручикомъ. Всю военную администрацію онъ перенесъ въ Логрону. *Донъ-Карлосъ* 24-го ч. отправился изъ Сальватіерри въ Витторію; Наварцевъ онъ оставилъ въ Эстельи. *Кордова* равномѣрно собирался въ походъ въ Витторію. *Мерино* соединился напослѣдокъ съ *Д. Карлосомъ*, однако жъ не прежде, какъ претерпѣвъ пораженіе въ Кастиліи, откуда принужденъ былъ выступить.“

— Сказываютъ, чрезвычайнымъ путемъ получено извѣстіе, о смятеніяхъ въ Барцелонѣ, въ слѣдствіе коихъ 2,000 чел. будто бы лишились жизни. (*G. C.*)

Т у р ц і я.

Константинополь, 15-го Іюля.

По поводу возмущеній въ Албаніи и Скодріи, все болѣе и болѣе возрастающихъ, Порта объявила въ осадѣ, всѣ порты, находящіяся близь Скодріи, о чемъ извѣщены циркуляромъ всѣ здѣшнія Посольства. Въ управленіи областей произошли также многія и важныя перемѣны: *Даудъ Паша*, Боснійскій Губернаторъ, отозванъ,

wypoczynkowi. Z tego powodu, Król nie będzie jutro przyymował deputacyy winszujących. Niezliczone ze wszystkich stron nadchodzą adressa, z powinszowaniem Królowi szczęśliwego ocalenia.

— Według *Gazette des Tribuneaux*, między uwięzionemi jest niejakiś *Boireau*, 26-letni czeladnik, pracujący u lamparza, naprzeciw ulicy Chambonais. Wieczorem przed spełnieniem zbrodni, było u niego w warsztacie dwóch bogato ubranych panów, a gdy nastąpiła godzina wypoczynku, *Boireau* rzekł do swego pryncypała: „Jeżeli pan chcesz usłuchać moiey rady, to nie chodź jutro na rewią, bo zdaje mi się, że tam będzie niespokoynie.“ To powiedziawszy odszedł. Lamparz, porównawszy przepowiednią z wizytą owych panów, powziął podeyrzenie i doniosł o wszystkiém Kommissarzowi policyi Panu *Dyonnet*, którego właśnie znalazł w teatrze. Kommissarz przedsięwziął natychmiast stosowne środki, aby wyśledzić czeladnika *Boireau*, ale jak na nieszczęście mayster nie wiedział, gdzie on mieszka. Czyli zachodziły jakie trudności w wynalezieniu *Boireau*, czyli też, że doniesienie lamparza za mało znaczące uważano, rzecz stanęła na tém. Teraz dopiero wyśledzono i ujęto *Boireau*, który się przyznał, że *Gérardowi* prochu dostawiał.

— Prawie wszystkie dzienniki zarzucają policyi, że nie była dość czynną, lub była dość niezręczną do wykrycia zamachu, o którym przed kilką dniami pierwey tak liczne miała doniesienia.

— Dziennik *Helvetie* donosi, że Hrabia *Münster* (syn Króla Angielskiego), jadąc ze swoją familią z Bazylei do Neufchatelu, wpadł z powozem w wąwoz, 20 stop głęboki, i tylko kilka znaydujących się tam drzew strzymały lecących w przepaść. Zostali tylko potłuczeni, a pocztylion tak się przestraszył, że uciekł.

Dnia 1 Sierpnia.

Król każe codziennie dowiadywać się o stanie zdrowia osób ranionych.

— Xiąże *Talleyrand* jutro spodziewany w Paryżu.

— *Monitor* umieścił, co następuje: „Ponieważ Rząd chce ważne odzielenia przedstawić Izbom, wzywa przeto tych Deputowanych, którzy są nieobecni, ażeby niezwłócznie do Paryża wracali.“

— Bezimiennych doniesień już 800 odebrała policya; z nich to podobno, przedsięwzięto liczne aresztowania.

— Biega pogłoska, że udało się policyi wykryć kupca, który przedał rurki karabinowe do zrobienia z nich machiny piekielney. Poznał on te rurki i powiedział, że nie 25, ale 50 kupiono ich niedawnym czasem. Osoba, która je nabyła, był to mężczyzna, porządnie ubrany, niewzniecający naymnieyszego podeyrzenia. Ułożone w skrzynce, wziął do fiakra i odjechał.

— Wiadomość o śmierci Jenerała *Pelet*, była mylna. Rany Jenerałów *Colbert* i *Heymes*, nie zagrażają niebezpieczeństwem.

— *Journal des Débats* daje w krótkich słowach trafny obraz teraznieyszego stanu rzeczy: „Gdyby odkryto machinę piekielną, pierwiey, nim wystrzeliła, mówionoby powszechnie, że to jest sztuczka policyi; rzecz ukartowana dla podniesienia zapału Gwardyi Narodowey; kto wié, powiedzianoby nawet może, iż sam Król wymyślił tę machinę. Trzeba było koniecznie, aby pierwiey 20 osób legło pod okiem Króla, żeby Marszałek Francyi śmierć na mieyscu poniosł, żeby się ludziom otworzyły oczy, i nie można było zarzucać Rządowi, że sam tę broń zabóyczą przygotował.”

— W *Journal de Paris* czytamy: „*Sarsfield* zrzekł się dowództwa nad woyskiem Królowey. *Cordova* został mianowany Jenerał-Porucznikiem. Całą administracyą woyskową przeniosł on do Logrono. *Don Carlos* udał się dnia 24 z Salvatierra ku Vittorii; Nawarczyków zostawił w Estelli. *Cordova* gotował się również iśdź do Vittorii. *Merino* połączył się nareszcie z *Don-Carlosem*, nie pierwiey jednakże, jak po odniesieniu klęski w Kastylii, zkąd był zmuszony ustąpić.”

— Mówią, że drogą nadzwyczayną odebrano wiadomość o rozruchach w Barcellonie, w których do 2,000 ludzi miało utracić życie. (*G. C.*)

T u r c y a.

Konstantynopol, dnia 15 Lipca.

Z powodu niespokoyności, coraz więcey zatrważających w Albanii i Skodryi, Porta ogłosiła za będące w stanie oblężenia, wszystkie porty, naybliżey Skodryi położone, o czém przez stosowny okolnik wszystkie znayduiące się tu Poselstwa uwiadomione. — W wielkorządztwach zaszły także liczne i ważne zmiany. *Daud Pasza*, Gu

а вмѣсто онаго наименованъ *Ведшихи Паша*, Бѣлградскій Командиръ; сего также смѣнилъ *Юсуфъ-Паша*, тотъ самый, который былъ въ Россіи плѣннымъ. Трипольскій Дей вовсе отставленъ отъ должности; а на мѣсто его назначенъ нынѣшній Дарданельскій Командиръ *Мегмедъ-Рай-Паша*. Начальство надъ Дарданелами передано дивизіонному Генералу *Саидъ-Пашѣ*, прежде бывшему старшему комнатному Чиновнику Султана. Бывшій Турецкій Посланникъ при Лондонскомъ Дворѣ, *Намикъ-Паша*, на сей недѣлѣ отправился обратно въ сію столицу. Моровая язва, обнаружившаяся въ нѣкоторыхъ предмѣстіяхъ, дальше не распространяется.

— За двѣ недѣли примѣчены частныя сообщенія между здѣшнимъ Императорско-Россійскимъ Посольствомъ и Греціею; догадываются, что дѣло идетъ о Греческомъ займѣ, учиненномъ при поручительствѣ покровительственныхъ Державъ, и именно о части, слѣдуемой нынѣ къ уплатѣ.

— Моровая язва не причинила здѣсь никакого опасенія; въ Смирнѣ она совершенно почти прекратилась. (*G. C.*)

Г р е ц і я.

Аѳины, 28-го Іюня.

Колетти уволенъ отъ должности Президента Министерскаго Совѣта и Министра Внутреннихъ Дѣлъ, и назначенъ Государственнымъ Совѣтникомъ и Посланникомъ въ Парижъ.

— Доблестный нашъ морской герой, прославившійся пожертвованіемъ собою и мужествомъ въ послѣдней войнѣ съ Турками, Адмиралъ *Міаулисъ*, послѣ продолжительныхъ страданій подагрою, бросившеюся въ голову, скончался 24-го ч. с. м.

— Королевскимъ постановленіемъ, изданнымъ 30-го Мая, Г. *Армансперегъ*, бывшій Президентъ Регентства, назначенъ Государственнымъ Канцлеромъ. (*G. C.*)

Г е р м а н і я.

Франкфуртъ, 15-го Іюля.

Одинъ журналъ напечаталъ слѣдующее сравненіе Англійскаго могущества съ Французскимъ:

„Тогда какъ государственные доходы Франціи составляютъ 500,738,000 рейнландскихъ гульденовъ (1 рейн. гульденъ рав. 60 коп. сер.), въ Англіи простираются оные до 620,241,000. Но не въ одномъ только семъ отношеніи Франція менѣе сильна. Должно еще обратить вниманіе и на то, что годичные расходы въ Англіи составляютъ только 604,621,000, а потому болѣе нежели 15 милліоновъ остается въ казнѣ тогда, какъ Французскіе годичные расходы составляютъ 507,480,000, а потому превышаютъ доходъ почти 7-ю милліонами рейн. гульденовъ. Но сія разница годовыхъ доходовъ, представляющаяся въ пользу Англіи, совершенно исчезаетъ въ сравненіи съ большимъ долгомъ, обременяющимъ сію послѣднюю. Австрія имѣетъ 500, Франція 2,700, Англія 9,340 мил. рейн. гульд. долга.

„Касательно военной силы, между обѣими Державами такая есть разница, какую производитъ самое свойство сухопутной Державы и Морской. Въ случаѣ войны, Англія можетъ вооружить 1,050 кораблей, Франція же едва-ли 350; напротивъ сія послѣдняя имѣетъ отъ 314 до 410,000 регулярнаго войска и 1 милліонъ національной гвардіи тогда; какъ вся Англійская армія во время мира составляетъ только 86,000, а въ войнѣ можетъ дойти до 378,000. Сообразивъ, что Англійскія владѣнія такъ раздѣлены по всѣмъ частямъ свѣта, что для одного удержанія оныхъ, нужно уже значительной военной силы, неудивительно, что Англія столь мало имѣетъ войска.

„Упоминая объ Англійскихъ владѣніяхъ мы должны нѣсколько надъ ними остановиться. Англійскія острова въ Европѣ заключаютъ только половину пространства, какое имѣетъ Европейская Франція. Англія, Валлисъ, Шотландія и Ирландія, вмѣстѣ составляютъ 5,706 квадр. миль, Франція содержитъ оныхъ 10,050. Въ первыхъ народонаселеніе простирается до 25, а въ послѣдней до 33-хъ милліоновъ. Но какъ сравнить за-Европейскія колоніи?

„Франція имѣетъ въ Азіи: *Пондишери* (20 миль квад.); въ Африкѣ: островъ *Бурбонъ* (12 миль квад.), часть Сенегальскихъ береговъ и Алжиръ (5,000 миль квад.); въ Америкѣ: острова: *Мартинику*, *Гваделупу*, также *Кайенну* и нѣсколько малыхъ острововъ (вмѣстѣ 5,197 квад. миль, и 2,300,000 жителей, Англійскія колоніи въ пространствѣ 17, а въ народонаселеніи 78 разъ больше Французскихъ. Онѣ суть слѣдующія:

	квад. миль.	народонас.
Въ Европѣ:		
Гибралтаръ	¼ —	17,000
Мальта	8 —	120,000

bernator Bośnii, został odwołany, a na jego mieysce mianowano *Wedszychi-Paszę*, dowódcę Białogrodu; tego znowu zastąpił *Jussuf Pasza*, ten sam, który był w niewoli Rossyyskiey. Dey Trypolitański jest już stanowczo z urzędu swego usunięty; tę godność otrzymał dotychczasowy dowódca Dardanellów *Mehmed-Ray-Pasza*. Dowództwo Dardanellów powierzono Jenerałowi dywizyi *Said-Paszy*, dawnieyszemu pierwszemu pokojowcowi (iszohadar) Sułtana. — Były Poseł Porty przy Dworze Londyńskim, *Namik-Pasza*, wyjechał w tym tygodniu z powrótem do teyże stolicy. — Powietrze morowe, które się na niektórych przedmieściach było pokazało, nie czyni żadnych dalszych postępów.

— Od dni 14tu widać ożywioną kommunikacyą między tuteyszém Cesarsko-Rossyyskiém Poselstwem, a Grecyą; domyślają się, że rzecz tycze się pożyczki Greckiey, przez Mocarstwa opiekuńcze gwarantowaney, a mianowicie raty teraz wpłynąć mającey.

— Powietrze morowe nie uczyniło tu jeszcze żadnych zatrważających postępów; w Smyrnie prawie zupełnie ustało. (*G. C.*)

G r e c y a.

Ateny, dnia 28 Czerwca.

Kolletti, uwolniony od obowiązków Prezesa Rady Ministrów i Ministra Spraw Wewnętrznych, został mianowany Radcą Stanu i Posłem do Paryża.

— Szlachetny nasz bohatyr morski, wsławiony swém poświęceniem się i męztwem w ostatniey woynie z Turkami, Admirał *Miaulis*, umarł dnia 24 b. m., po długiey chorobie, na podagrę, która dostała się do głowy.

— Postanowienie Krolewskie mianujące Pana *Armansperg*, byłego Prezesa Rejencyi, Kanclerzem Państwa, jest datowane 30 Maja. (*G. C.*)

N i e m c y.

Frankfort, dnia 15 Lipca.

Jeden z dzienników umieścił następujące porównanie potęgi angielskiey z francuzką:

„Podczas, kiedy dochody skarbu francuzkiego wynoszą 500,738,000 złot. reń. (złoty reński czyni zł. pol. 4); skarb Królestwa Angielskiego liczy ich 620,241,000. Lecz nie tylko pod tym względem Francya jest mniey zamożna. Należy jeszcze zwrócić na to uwagę, że roczne wydatki w Anglii wynoszą tylko 604,621,000, a zatém przeszło 15 milionów w skarbie zostaje; gdy tym czasem we Francyi wydatki roczne 507,480,000 wynoszą, a zatém ilość dochodów blizko o 7 milionów zł. reń. przewyższają. Lecz ta różnica w rocznych dochodach, na korzyść Anglii wypadająca, jakże znika w porównaniu z ogromnym długiem, tę ostatnią obarczającym? Austrya ma 500, Francya 2,700, Anglia 9,340 milionów złot. reń. długu.

„Co do siły zbroyney zachodzi między obudwóma Mocarstwami taka różnica, jaką sprowadza sama natura Mocarstwa lądowego a Mocarstwa morskiego. W razie boju Anglia stawić może 1,050 okrętów, Francya zaledwie 350; natomiast ma ta ostatnia od 314 do 410,000 regularnego żołnierza i milion gwardyi narodowey, podczas, gdy całe woysko angielskie nie wyniesie więcey, jak: w pokoju 86 000, w czasie woyny 378,000. Zważywszy, że posiadłości Anglii tak są po wszystkich częściach świata porozdzielane, iż do samego ich utrzymania potrzeba znaczney siły woyskowey, dziwić się należy, że Anglia nie ma liczenieyszego stanu woyskowego.

„Mówiąc o posiadłościach angielskich, musiemy się cokolwiek nad niemi zastanowić. Wyspy angielskie w Europie mają tylko połowę tey rozległości, jaką ma Francya Europeyska. Anglia, Wallia, Szkocya i Irlandya mają razem 5,706 mil kwadr., Francya liczy ich 10,050. Tam ludność wynosi 25 milionów, tu 33. Ale jakże porównać osady zaeuropeyskie?

„Francya ma w Azyi: *Pondichery* (20 mil kw.); w Afryce: wyspę *Bourbon* (12 mil kw.); kawał brzegów Senegalu i Algier (5,000 mil kw.); w Ameryce: wyspę *Martinique*, wyspę *Guadeloupe*, oraz *Cayenne* i kilka małych wysepek (razem 5,197 mil kw. i 2,300,000 mieszkańców. Osady angielskie są co do rozległości 17, a co do ludności 78 razy znacznieysze od francuzkich. Są bowiem następujące:

	mil kw.	ludn.
„*W Europie:*		
Gibraltar	¼ —	17,000
Malta	8 —	120,000

Въ Африкѣ:		
Мысь Доброй Надежды . . .	6,035	— 126,000
Св. Маврикія	$55\frac{1}{2}$	— 92,000
Сіерра Леона	?	— 31,000
Остр. Св. Елены		—
— Св. Маріи	?	7,800
— *Вознесенія*		
— Св. Фердинанда.		—
— *Сешельскія*	?	— 6,500
— *Джемсъ-Кестль*		10,200
— *Коастъ-Кестль*.		
Въ Азіи:		
Остр. *Цейлонъ*	?	— 950,000
Въ Америкѣ:		
Нижняя Канада	7,000	— 540,000
Верхняя Канада	4,700	— 234,000
Новый Браунщвейгъ.	1,350	— 72,000
Новая Шотландія	670	— 142,000
Мысъ Бретонъ	112	— 23,000
Принцъ Эдуардъ	100	— ?
Невъ-Фудландъ	1,650	— 58,000
Антигуа	?	— 29,000
Барбадосъ.	10	— 91,000
Доминика	14	— 18,000
Гренада.	11	— 28,000
Ямайка	270	— 322,000
Монтсерратъ	?	— 7,000
Невисъ.	?	— 11,000
Ст. Китъ	?	— 23,000
Остр. Св. Луціи	$10\frac{1}{2}$	— 14,000
— Св. Христофора	?	— 23,000
— Св. Викентія	$6\frac{1}{2}$	— 27,000
Табаго.	6	— 13,000
Тринидадъ	78	— 41,000
Тортола	?	— 7,000
Ангвилла	?	— 3,000
Дѣвичьи острова	?	— 7,000
Багамскіе.	257	— 16,000
Бермудскіе	108	— 10,000
Гвіяна	$414\frac{1}{2}$	— 78,000
Бербисъ	?	— 21,000
Гондурасъ	?	— 3,000
Въ Австраліи:		
Новый Южный Валлисъ . . .	?	— 50,000
Ванъ-Дьеменъ	1,200	— 22,000
Области на Лебежей рѣкѣ . . .	?	— 850

Вообще всѣ сіи колоніи содержатъ около 85,000 квадр. миль и 136,900,000 народонаселенія."

(*Окончаніе впредь.*) (*D. P.*)

Разныя извѣстія.

Нынѣ, когда городъ Калишъ назначенъ мѣстомъ свиданія Монарховъ въ виду союзныхъ войскъ, собранныхъ на равнинахъ Просны, съ удовольствіемъ можемъ вспомнить, что сей городъ памятенъ уже Рускимъ, со временъ ПЕТРА Великаго, побѣдою, одержанною любимцемъ сего Государя, Княземъ *Менщиковымъ*, надъ войсками Карла XII, подъ командою Генерала *Мардефельда*. Исторія сообщаетъ о сей побѣдѣ слѣдующія подробности. „Князь *Менщиковъ*, не взирая, ни на трудныя переправы чрезъ рѣки, ни на болота, рѣшился сразиться съ непріятелемъ. Битва произошла 18-го Октября 1706 года подъ Калишемъ. При первомъ, стремительномъ нападеніи, Шведовъ, Русскіе не имѣвшіе пѣхоты, отступили. *Менщиковъ* приказалъ спѣшиться нѣсколькимъ эскадронамъ и съ праваго крыла отрядя конницу, удержалъ напоръ непріятеля, отразилъ и увѣнчался побѣдой. Вся пѣхота Шведская была истреблена; часть только конницы спаслась бѣгствомъ. ПЕТРЪ Великій праздновалъ въ Петербургѣ сію побѣду торжественно и въ домѣ Менщикова пилъ за его здоровье. Король, Августъ II, принималъ также въ семъ сраженіи участіе. Сія побѣда была первою одержанною надъ Шведами, сухопутными Россійскими войсками." *Сопиковъ* въ библіографіи своей подъ N. 1,563 приводитъ слѣдующее современное сочиненіе, къ сему случаю относящееся: *Тріумфъ Польской Музы при побѣдѣ надъ Шведами и ихъ адгерентами подъ Калишемъ одержанной. Сочиненіе Даніила Гурчина, на Польскомъ и Бѣлорускомъ языкахъ, напеч. въ Москвѣ 1706, въ листъ.* Вѣроятно, этотъ Даніилъ Гурчинъ былъ Учителемъ дѣтей Менщикова: ибо тогда многіе Рускіе Вельможи принимали Бѣлорусцевъ для воспитанія дѣтей. При знаменитомъ Бояринѣ Артемонѣ Сергѣевичѣ *Матвѣевѣ*, во время заточенія его съ семействомъ въ 1677 въ Сибирь, былъ также Учитель сына его Андрея, *изъ меньшаго Польскаго Шляхетства, Иванъ Лаврентьевъ сынъ Поборскій.* Кажется, что Царь Алексѣй Михайловичъ подалъ Вельможамъ первый къ тому примѣръ, избравъ для воспитанія сына своего Ѳеодора Алексѣевича, Бѣлорусскаго Монаха Симеона Полоцкаго (т. е. изъ Полоцка).

W Afryce:		
Przylądek Dobrey Nadziei . .	6,035	— 126,000
S. Maurycy	$55\frac{1}{2}$	— 92 000
Wys. *Sierra Leona*	?	— 31,000
— S. Helena		—
— S. Marya	?	7,800
— *L'Ascension*		
— S. Ferdynand		—
— *Sechelles*	?	— 6 500
— *James-Castle*		— 10,200
— *Coast-Castle*		
W Azyi:		
Wys. *Ceylon*	?	— 950,000
W Ameryce.		
Niższa Kanada	7,000	— 540,000
Wyższa Kanada	4,700	— 234,000
Nowy Brunświk	1,350	— 72,000
Nowa Szkocya	670	— 142.000
Cap Breton	112	— 23 000
Prince Eduard	100	— ?
New-Foundland	1,650	— 58,000
Antigua.	?	— 29,000
Barbadoes	10	— 91,000
Dominica	14	— 18 000
Grenada	11	— 28,000
Jamaica.	270	— 322,000
Montserrat	?	— 7,000
Nevis	?	— 11,000
St. Kits	?	— 23,000
Wys. S. Łucya	$10\frac{1}{2}$	— 14 000
— S. Krzysztof	?	— 23,000
— S. Wincenty	$6\frac{1}{2}$	— 27,000
Tobago	6	— 13,000
Trini ad	78	— 41,000
Tortola	?	— 7,000
Anguilla	?	— 3,000
Wyspy Panieńskie	?	— 7,000
Bahama	257	— 16,000
Bermudes	108	— 10,000
Guyana	$414\frac{1}{2}$	— 78,000
Berbice	?	— 21,000
Honduras	?	— 3,000
W Australii:		
Nowa południowa Wallia . . .	?	— 50,000
Van-Diemen	1,200	— 22,000
Kray nad rzeką Łabędzią . . .	?	— 850

W ogóle wynoszą wszystkie te osady około 85,000 mil kw. i 136,900,000 ludności.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*) (*D.P.*)

Rozmaite Wiadomości.

Teraz, kiedy miasto Kalisz przeznaczone jest na mieysce widzenia się Monarchów, w obliczu woysk sprzymierzonych, zebranych na równinach Prośny — z zadowoleniem możemy przypomnieć, że to miasto pamiętném już jest dla Rossyan od czasów PIOTRA Wielkiego, zwycięztwem, odniesioném przez polubieńca tego Monarchy, Xięcia *Menszczikowa*, nad woyskami Karola XII-go, pod dowództwem Jenerała *Mardefelda*. Historya podaje o tém zwycięztwie takie szczegóły: „Xiąże *Menszczikow*, nie uważając, ani na trudność przeprawy przez rzeki, ani na błota, umyślił potykać się z nieprzyjacielem. Bitwa zaszła 18 go Października 1706 roku pod Kaliszem. Za pierwszém natarczywém uderzeniem Szwedów, Rossyanie, nie mając piechoty, odstąpili. *Menszczikow* rozkazał kilku szwadronom zsiąśdź z koni, a z prawego skrzydła posławszy jazdę, strzymał zapęd nieprzyjaciela, odparł i został uwieńczony zwycięztwem. Cała piechota szwedzka została zniszczoną; część tylko jazdy ratowała się ucieczką. PIOTR Wielki obchodził w Petersburgu zwycięztwo to uroczyście i w domu *Menszczikowa* spełnił jego zdrowie. Król, August II, miał także w tém zwycięztwie uczęstnictwo. Była to pierwsza klęska, zadana Szwedom przez lądowe woyska Rossyyskie." *Sopikow* w Bibliografii swojey pod N. 1563 przywodzi następujące spółcześne dzieło, do tego wypadku odnoszące się: *Tryumf Polskiey Muzy, przy zwycięztwie nad Szwedami i ich adherentami pod Kaliszem odniesionėm, przez Daniela Hurczyna, w Polskim i Białoruskim językach, druk. w Moskwie 1706 in folio.* — Jest podobieństwo, że ten Daniel Hurczyn był nauczycielem przy dzieciach Menszczikowa: gdyż wówczas wielu Ruskich Panów brali Białorusinów do edukacyi dzieci. Przy znamienitym Bojarynie Artemonie Serhiejewiczu *Matwiejewie*, w czasie więzienia jego z familią, 1677, w Syberyi, był także nauczycielem syna jego Andrzeja, *z małey Szlachty Polskiey, Jan Wawrzyńca syn Poborski.* Zdaje się, że Car Alexy Michaylowicz dał Panom pierwszy tego przykład, wybierając do wychowania syna swego Teodora Alexiejewicza, zakonnika Białoruskiego Symeona Połockiego (t. j. z Połocka).

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Августа 9 д. 1835 г. — Цензоръ *П. Кукольникъ.*